



Universiteit
Leiden
The Netherlands

De Boekenrubriek

Dijke, D.D. van; Augustinus, T.; Bytyçi, D.; Dijkstra, H.; Plas, R.; Spruit, J.

Citation

Dijke, D. D. van, Augustinus, T., Bytyçi, D., Dijkstra, H., Plas, R., & Spruit, J. (2020). De Boekenrubriek. *Bestuurskundige Berichten*, 35(2), 33-35. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212625>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212625>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De Boekenrubriek

Thomas Augustinus

Boek: *What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets*

Auteur: Michael J. Sandel

Niet alles is te koop, maar voor wel bijna alles is tegenwoordig een markt te bedenken: van het in de rij staan voor lobbyisten, het jagen op bedreigde diersoorten (ter bescherming van diezelfde soorten) of het kopen van vrienden/followers op social media. Sandel gaat in zijn boek vooral in op het ethische aspect van het marktdenken en zet aan tot nadenken over de moraliteit van het marktdenken en de zogeheten 'marktmaatschappij'. De integriteit van bepaalde goederen en diensten zou aangetast worden en de vraag is of het wel te koop zou moeten zijn.

Sandel geeft tientallen voorbeelden die dit standpunt ondersteunen. Het is een vermakelijk, dun boekje met een aantal interessante punten die worden aangehaald. Het mist wel enigszins een bepaalde diepgang, maar het is een prima boek voor in het openbaar vervoer bijvoorbeeld. Ik heb het boek zelf voor €1,- gekocht op een tweedehands boekenmarkt in Amsterdam, en voor die prijs zou ik het zo weer doen.



“Dit boek is een must voor een ieder die uit de eerste hand wil horen hoe menselijk politiek kan zijn, maar ook hoe spijkerhard het spel gespeeld kan worden”

Rick van Dijke

Boek: *The Third Man: Life at the Heart of New Labour*

Auteur: Peter Mandelson

In 1918 is het districtenstelsel als kiessysteem in ons land afgeschaft. In het Verenigd Koninkrijk werken ze echter nog steeds met kiesdistricten. Het resultaat: de Nederlandse en de Engelse politieke cultuur verschillen gigantisch. Er zijn twee grote partijen, de Conservatives en Labour, die afwisselend de meerderheid van het Lagerhuis in handen hebben en al sinds de jaren '20 stuivertje wisselen als regerings- en oppositiepartij. Op het moment van schrijven zit de Conservative Party alweer tien jaar in de regering. Dat is geen uitzondering: in 1997 hadden de Conservatives maar liefst achttien jaar het landsbestuur in handen. Aan die periode kwam abrupt een einde bij de machtsovername door de jonge Tony Blair. Bij de verkiezingen van '97 behaalde hij met zijn 'New Labour' een monsterzege. In de Engelse politiek brak hiermee een nieuw en stormachtig tijdperk aan. Twee mannen hebben een grote rol gespeeld in het succes van Blair en zijn Labourregering: de spindoctors Peter Mandelson en Alastair Campbell. Deze heren, bijgenaamd de 'Sultans of Spin', waren zo goed in hun werk dat ze in het Lagerhuis alom gehaat werden. Peter Mandelson geeft de lezer in zijn boek 'The Third Man: Life at the Heart of New Labour' een razend interessant inkijkje in de jaren van New Labour. Dit boek is een must voor een ieder die uit de eerste hand wil horen hoe menselijk politiek kan zijn, maar ook hoe spijkerhard het spel gespeeld kan worden.



Rebecca Plas

Boek: *De Discriminatiemythe*

Auteur: Frank Karsten

Een hot topic van nu en ongetwijfeld de toekomst is discriminatie. In deze editie hebben we er dan ook enkele artikelen aan gewijd. *De Discriminatiemythe* van Frank Karsten is een interessant en analytisch sterk boek. Karsten benoemt de feiten en heeft een rationele kijk op discriminatie. Een aanrader voor wie zich wil verdiepen in de discriminatieproblematiek zonder alle emoties die bij dit vraagstuk opspelen.

Karsten duikt in dit boek dieper in foutieve uitspraken die voorkomen in het debat, die hij als ‘mythen’ omschrijft. Voor de bestuurskundigen zijn met name de hoofdstukken over positieve discriminatie en antidiscriminatiewetgeving interessant. Voorkeursbeleid kan stigma, studie-uitval (wegens relatief slechte prestaties) en economische schade tot gevolg hebben. De beste persoon komt niet op de beste plek terecht. Ook is de vraag natuurlijk hoe eerlijk het is naar de autochtoon, man of hetero om achtergesteld te worden op basis van die kenmerken.

Daarnaast zou antidiscriminatiewetgeving averechts werken: mensen zullen de wetgeving proberen te ontlopen. Een voorbeeld is de Amerikaanse stewardess die vanwege naar islamitische geloof weigerde alcohol te serveren en op non-actief werd gesteld. De rechtbank bepaalde dat ExpressJet haar weer moest laten werken en een schadevergoeding moest betalen. Als gevolg zullen luchtvaartmaatschappijen juist minder mensen met een Arabische naam rekruteren. De vraag is dus of antidiscriminatiewetgeving daadwerkelijk een oplossing biedt: stof tot nadenken.

“Ik voorspel dat er in de toekomst veel meer aandacht geschonken zal worden aan het snijvlak tussen Bestuurskunde en psychologie”

Drenis Bytyçi

Boek: *The Righteous Mind*

Auteur: Jonathan Haidt

Ik voorspel dat er in de toekomst veel meer aandacht geschonken zal worden aan het snijvlak tussen Bestuurskunde en psychologie. Net als de inzichten uit de economie, rechtsgeleerdheid, sociologie en politicologie, zijn er in de bestuurskundige wereld nog allerlei vraagstukken te beantwoorden met psychologische inzichten.

In de Bestuurskunde kent men bijvoorbeeld nudging, dat voortkomt uit het besef dat men lang niet altijd zo rationeel is als gedacht. Naar mijn mening maakt dit besef de weg vrij voor een nieuw soort beleidswetenschap met psychologische inzichten.

Een goed begin naar deze inzichten is *The Righteous Mind* (2012), een boek van Amerikaans sociaal psycholoog Jonathan Haidt, waarin hij uitlegt hoe onze morele en politieke waarden en overtuigingen tot stand komen via onze intuïties: ‘*social intuitionism*’. Emotionele en non-verbale reacties bepalen ons moreel gedrag. Ook al bespreekt dit boek vooral politiek-psychologische inzichten, is het naar mijn mening ook voor bestuurskundigen interessant om deze te begrijpen. De verschillende vakgebieden zijn immers nauw met elkaar verbonden en verwoven. Met deze kennis kunnen publieke organisaties ook de verwachtingen van burgers beter begrijpen.

Al met al is het belangrijk dat we in de Bestuurskunde beseffen dat er nog veel aan de menselijke psyche is dat we niet begrijpen. Er is nog veel werk te verrichten om met deze kennis beter beleid te maken.



“A landmark contribution to humanity’s understanding of itself.”
—The New York Times Book Review

Haije Dijkstra

Boek: *Anders verder: 24 schrijvers over een wereld na corona*

Voorspellen is moeilijk, vooral als het om de toekomst gaat. Deze Cruijffiaanse uitspraak van de Deense natuurkundige en Nobelprijswinnaar Niels Bohr schoot mij te binnen toen ik het boek *‘Anders verder: 24 schrijvers over een wereld na corona’* voorbij zag komen. De samenvatting van het boek vermeldt: “Hoe zou het verder gaan met deze wereld, die zo maakbaar leek voor de Coronacrisis? Vinden we een uitweg met een medicijn en pakken we daarna de oude draad weer doodleuk op?”.

Het beschrijven van zo’n post-corona wereld deed me sterk denken aan de uitspraken van trendwatcher Lidewij Edelkoort in een recente aflevering van VPRO Tegenlicht. Zij voorspelde een herwaardering van ambachtelijke materialen, zoals wol en kamelenvacht. Toen ik enkele weken later door het centrum van Den Haag liep en de ellenlange rij bij de Primark zag, leek de voorspelling niet helemaal uit te komen. Of de kamelenvachten waren in de aanbieding.

Daarmee is het boek *‘Anders verder’* niet alleen nu interessant om te lezen, maar ook om eens over tien jaar opnieuw uit de boekenkast te trekken. Ik durf wel te voorspellen dat vooral Niels Bohr dan gelijk heeft gehad: voorspellen is moeilijk, vooral de toekomst.



“Voorspellen is moeilijk, vooral de toekomst”

Justin Spruit

Boek: *De Nieuwe Politiek van Europa*

Auteur: Luuk van Middelaar

Dit boek is een van de beste recente boeken over de geschiedenis van de Europese Unie, en is te zien als een vervolg op zijn eerdere bestseller: *‘De passage naar Europa: geschiedenis van een begin’*. Het is opgebouwd als half analyse en half verhalen van zijn tijd als de speechschrijver en adviseur van de eerste voorzitter van de Europese Raad: Herman Van Rompuy.

Van Middelaar introduceert de lezer aan de begrippen regelpolitiek en gebeurtenissenpolitiek, en illustreert deze begrippen met prachtige vertellingen van de verloop van de Eurocrisis, de Oekraïne crisis en de Migratiecrisis.

Het grootste verdienste van de auteur is dat hij erin slaagt om aan te tonen hoe door middel van gebeurtenissen het Europese project steeds verder evolueert en zo nieuwe vormen aanneemt. Luuk van Middelaar toont zich een meester van het geschreven woord en heeft met dit boek iets bereikt wat maar weinigen is gelukt: de lezer het gevoel geven dat wat er zich in Brussel afspeelt, interessant kan zijn. *‘De nieuwe Europese politiek’* is een waar meesterwerk en is onmisbaar in de boekenkast van iedereen die een diepere kennis wil krijgen van de Europese Unie.

